

Türkiye'nin AB'ye Katılım Süreci

- Türkiye, 14 Nisan 1987'de Topluluğa tam üyelik başvurusunda bulunmuştur.
- Komisyon, Türkiye'nin tam üyelik başvurusu ile ilgili görüşünü (Avis) 18 Aralık 1989'da açıklamıştır.
- Komisyon görüşünde öncelikle Türkiye'nin hukuken tam üye olma hakkını (eligibilité) teyid etmiştir. Söz konusu saptamadan sonra Komisyon Türkiye'nin tam üyeliği önündeki engelleri saymıştır. Bu engelleri; çevresel engeller, ekonomik engeller, siyasi engeller olarak üçe ayırabiliriz.

- Komisyon “görüş”te;
- “Üçüncü genişleme kararından ve Tek Senedin yürürlüğe girmesinden itibaren, Topluluk hızlı bir değişim içine girmiştir. ... Tek Sened’in bize empoze ettiği Avrupa bütünleşmesi konusundaki yeni hedeflerle, üye devletlere getirilen görevler artmıştır. ... Tek pazara erişmek hedefinin, hem ekonomik ve parasal birlik hem de siyasal birlik politikaları ile eşgüdüm içinde yürütülmesi gerekmektedir”

demektedir.

- “... (Türkiye) büyük bir ülkedir, Topluluğun tüm ülkelerinden daha geniştir ve yakın bir gelecekte hepsinden daha kalabalık olacaktır. Ayrıca genel kalkınmışlık düzeyi Avrupa ortalamasının altındadır.”
- 1) Tarım ve sanayi alanlarında mevcut olan yapısal uyumsuzluklar.
- 2) Makro-ekonomik dengesizlikler.
- 3) Sanayi üzerinde gelişmiş koruma.
- 4) Düşük sosyal güvenlik düzeyi.

- “... (Türkiye’de) kamu yaşamı, Toplulukta mevcut olandan hayli farklı bir yapının ağırlığı altındadır. Söz konusu kamu yaşamı, ülkedeki siyasal güçler yelpazesine ve sendikalara daha fazla açılabilmelidir. Son yıllarda meydana gelen ilerlemelere rağmen insan haklarının durumu ve azınlık kimliklerine saygı, çağdaş bir demokrasi için gerekli düzeye ulaşmamıştır”

- “Türkiye ile bir Topluluk üyesi ülke arasında mevcut anlaşmazlık ve Kıbrıs’daki durumun meydana getirdiği olumsuz etkilere işaret edilmediği takdirde, Türkiye’nin tam üyelik sorunununun siyasal verileri tamamlanmış sayılmaz. Avrupa Konseyi (Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi) Kıbrıs konusunda geçen günlerde derin endişelerini bir kez daha dile getirmiştir. Kıbrıs’ın birliği, hükümranlığı ve toprak bütünlüğü, BM’nin önemli kararlarıyla uyum içinde ifade edilmiştir.”

- Komisyon, Yunanistan'ın Topluluğa yaptığı tam üyelik başvurusu için hazırladığı Ocak 1976 tarihli görüşünde (Avis):
- “Topluluğun ortağı olan ve Toplulukla yaptığı anlaşmada nihai hedef olarak Topluluğa tam üyeliği öngörülen Türkiye ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlıklar, Yunanistan'ın olası üyeliği, Topluluk için önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda, Avrupa Topluluğu Yunan-Türk uyumsuzluğunun tarafı olmamalıdır ve olmayacaktır.

- ... Bugüne kadar Topluluğun Türkiye ve Yunanistan ile olan ilişkilerindeki denge, her ikisinin de Toplulukla kurduğu aynı nitelikteki ortaklık ilişkisinde ifadesini bulmuştur. Bu bakımdan her iki ülkenin, farklı takvimler de izlense, nihai hedef olarak tam üyelik imkanı vardır. Yunanistan'ın tam üyelik başvurusu kaçınılmaz olarak bu dengeye yeni bir unsur ilave etmektedir.

- ... Yunanistan'ın tam üyelik başvurusunun incelenmesi Topluluk ile Türkiye'nin ilişkilerini ve Türkiye'nin Toplulukla yaptığı ortaklık anlaşması ile garanti altına alınan haklarını etkilemeyecektir
- Opinion on Greek Application for Membership, Bulletin of the European Communities, Supplement No.2/76, 1976, s.7-8.

- Komisyon sonuç kısmına, Topluluğun genişleme stratejisindeki genel bir ilkeyi ortaya koyarak başlamıştır. Buna göre, Komisyon,
-
- “Konsey’in, hızlı bir değişim içinde olan Topluluğun, yeni üyelik müzakerelerine girmesinin uygun olmayacağı inancını taşıdığını”
-
- ifade etmiştir. Söz konusu prensip ifade edildikten sonra Türkiye özeline gelinmiş ve
-
- “Türkiye’nin ekonomik ve siyasal durumu, Komisyon’u, şimdiden bu ülkeyle tam üyelik müzakereleri başlatmasının yararlı olmayacağı sonucuna varmaya yöneltmektedir”
-
- denilmiştir.

- Türkiye ile ilişkilerin geliştirilmesi konusunda, bu dönemde Topluluk tarafından atılan en önemli adım, “Matutes Paketi” olarak anılan 12 Haziran 1990 tarihli Komisyon Önerileri olmuştur.

- Aralık 1997 Lüksemburg Zirve kararı: Türkiye'nin adaylığı meselesi ve Kıbrıs sorunu
- Mesut Yılmaz Hükümeti'nin sert tepkisi
- Aralık 1999 Helsinki Zirve Kararı:
- «AB Konseyi, mevcut durumda 13 ülkeyi tek bir çerçevede birleştiren genişleme sürecinin katılımcı doğasını teyit etmektedir. Aday ülkeler, genişleme sürecine eşit temelde iştirak edeceklerdir. Bu ülkeler, anlaşma metinlerinde yer alan ortak Avrupa Birliği hedef ve değerlerini paylaşmak zorundadır. Bu anlamda AB Konseyi, anlaşmazlıkların BM Şartı'na uygun olarak barışçıl yollarla çözümü ilkesini vurgular ve aday ülkelerden, tüm sınırsal ve ilgili diğer sorunların çözümünde her türlü çabayı göstermelerini talep eder. Bunda başarısız olunması halinde, anlaşmazlığı, makul bir süre zarfında Uluslararası Adalet Divanı'na (UAD) getirmelidirler. AB Konseyi, büyük anlaşmazlıklara dair durumu, özellikle katılım süreci üzerindeki etkileri bağlamında ve sorunun UAD'de çözümünü teşvikle, en geç 2004 yılı sonuna kadar gözden geçirecektir. Ayrıca, AB Konseyi, Kopenhag'da ortaya konan siyasi kriterlere uygunluğun katılım görüşmelerinin başlamasına önkoşul sayıldığını ve genelde Kopenhag kriterlerinin Birliğe katılım için baz oluşturduğunu hatırlatır.»

- Türkiye için Katılım Ortaklığı Belgeleri: 2001, 2003, 2006, 2008.
- Annan Planı ve Türkiye-AB İlişkileri
- 2005 Müzakerelerin başlaması
- Müzakere çerçeve Belgesi
- Kıbrıs sorunu ve 2006 yılında müzakerelerin tıkanması
- İlerleme Raporları
- Müzakerelerin Mali çerçevesi
- Ortaklık – Müzakere süreci ilişkisi
- Müzakerelerdeki tıkanma ve ortaklık ilişkisini gözden geçirme talebi

- Müzakere Başlıkları:
- 16 fasıl müzakerelere açılmış, bir tanesi geçici olarak kapatılmıştır.
- 2006-2010 yılları arasında 13 fasıl müzakereye açılmışken, açılmayan fasılların büyük bir bölümü ye ülkelerin siyasi engellerine takıldığı için, 2010-2013 döneminde yalnızca 1 fasıl müzakereye aılabilmektedir.